

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania L. Sp. z o.o. w B.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.
o wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 26
września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w
(...)
z dnia 13 marca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
 - 2. nie obciąża skarżącego kosztami postępowania**
- kasacyjnego spółki L..**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 13 marca 2018 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z 14 marca 2017 r. i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z 19 października 2009 r. w ten sposób, że stwierdził, iż na skutek wznowienia postępowania w sprawie zakończonej decyzją z 22 sierpnia 2008 r., płatnik składek L. Sp. z o.o. w B. nie jest zobowiązany do zapłaty składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 1 kwietnia 2009 r. do 31 marca 2010 r. według stopy procentowej podwyższonej o 100%.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na potrzebę wykładni art. 36 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych związaną z ustaleniem czy podwyższenie płatnikowi składek o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy:

- a) może nastąpić tylko wówczas, gdy Inspektor pracy stwierdzając w czasie dwóch kolejnych kontroli naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy nadaje swoim decyzjom rygor natychmiastowej wykonalności i czy tym samym uprawnione jest twierdzenie, iż tylko takie stwierdzone naruszenia mają charakter „rażącego naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy”, czy też kwestia dyspozycji Inspektora pracy wobec stwierdzonych naruszeń pozostaje poza art. 36 ust. 1 w/w ustawy, a dla stwierdzenia, iż dane naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy miało charakter rażący ma znaczenie jedynie ustalenie, iż dwukrotnie stwierdzone naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy stwarzają zagrożenie życia i zdrowia pracowników;
- b) uzależnione jest w jakikolwiek sposób od okresu pomiędzy kontrolami Inspektora pracy w trakcie których dwukrotnie stwierdzono rażące naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, czy też „okoliczność odstępów pomiędzy kontrolami” pozostają bez wpływu na charakter stwierdzonych naruszeń przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;
- c) uzależnione jest od tego, iż do dnia kontroli, skutkiem stwierdzonych naruszeń przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy nie było wystąpienia wypadku przy pracy a tym samym wobec ich braku naruszeń tych nie można kwalifikować jako „rażących”.

Powyżej opisana kwestia wyłoniła się na skutek rozbieżności przy wykładni w/w przepisu dokonywanego przez Sąd pierwszej instancji jak i organ rentowy, a wykładni dokonanej przez Sąd Apelacyjny w (...) w przedmiotowej sprawie (...) L. Sp. z o.o. w B. wniosła o nieprzyjęcie skargi i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu z następujących przyczyn.

Z treści wniosku wynika, że skarżący odwołuje się do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wówczas w centrum zainteresowania jest sam przepis prawa a nie ocena jego zastosowania w konkretnej sprawie. Druga podstawa przedsądu (czyli z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) ma charakter uniwersalny. Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną potrzebę wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów. Skarżący tego nie czyni. Nie wykazuje rozbieżności w orzecznictwie sądów w odniesieniu do art. 36 ust. 1 ustawy wypadkowej. W drugiej podstawie przedsądu chodzi o rozbieżność w orzecznictwie różnych sądów a nie o rozbieżne (przeciwne) orzeczenia sądu pierwszej i sądu drugiej instancji w tej samej sprawie. Wówczas decyduje orzeczenie sądu drugiej instancji.

Dalsze przedstawiane we wniosku kwestie nie pozwalają na stwierdzenie istnienia kwalifikowanej potrzeby wykładni art. 36 ust. 1 ustawy wypadkowej. Nie wykraczają poza zwykłą wykładnię prawa. Skarżący sam zauważa orzecznictwo Sądu Najwyższego - wyroki z 6 lutego 2014 r., I UK 318/13 i z 4 czerwca 2013 r., I UK 526/12. Można zatem potwierdzić, iż decyduje wniosek inspektora pracy, który nie jest wiążący i organ samodzielnie podejmuje decyzję. W postępowaniu odwoławczym sąd ma prawo do jej kontroli. Rzecz więc w tym, że Sąd Najwyższy nie może wydać jednej wiążącej wykładni art. 36 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, na przykład w formie wytycznych. Takie zadanie (uprawnienie) nie wynika z art. 1 ustawy o Sądzie Najwyższym. Orzeczenie Sądu Najwyższego nie jest powszechnym źródłem prawa (art. 87 ust. 1 ustawy zasadniczej) i dlatego nie zastępuje ustawy. Stosowanie prawa należy w pierwszej kolejności do organu rentowego a po odwołaniu do sądów powszechnych. Kontrola stosowania prawa przed Sądem Najwyższym odnosi się do jednostkowego rozstrzygnięcia w granicach zakreślonych w ustawie (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Orzeczenia Sądu Najwyższego wiążą zasadniczo w danej sprawie. Skarżący nie wykazuje rozbieżności w orzecznictwie na tle wykładni art. 36 ust. 1. Niemniej ważne jest stwierdzenie, że przepis oparty jest na zwrocie niedookreślonym, czyli dotyczącym

rażącego naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Należy zauważyć, że prawodawca oparł regulację na przepisie o szerokim zakresie (przepisów bhp), czyli odnoszoną do różnych stanów faktycznych i sytuacji. Potwierdza to, że sformułowane we wniosku kwestie nie wykraczają poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa w konkretnej sprawie. Rażące naruszenie jest samo w sobie w pierw określonym faktem (zdarzeniem) a potem kwalifikacją prawną, których warunkiem (*sine qua non*) nie musi być rygor natychmiastowej wykonalności decyzji inspektora pracy ani określony czas pomiędzy jego kontrolami lub brak wypadku przy pracy do dnia kontroli. Wskazany we wniosku przepis art. 36 ust. 1 kwestii tych nie reguluje. Jest to zatem sfera ustaleń faktycznych oraz wykładni i stosowania prawa w danej sprawie. Skarżący we wniosku w istocie podważa zastosowanie prawa przez Sąd Apelacyjny w sprawie objętej skargą. Jednak na etapie przedsądu do oceny rozstrzygnięcia właściwa jest wówczas podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (wskazana z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. okazała się niezasadna). Jedynie podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. ma na uwadze indywidulany interes skarżącego w przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Do tej podstawy przedsądu skarżący nie odwołuje się i nawet hasłowo nie twierdzi we wniosku, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. Sprawa miała wiele etapów i ostatecznie zakończyła się prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z 13 marca 2018 r., który zasądził od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy określoną kwotę tytułem zwrotu kosztów procesu za wszystkie instancje. Natomiast postępowanie kasacyjne zakończyło się już na etapie przedsądu ze względu na niepowodzenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sprawa nie miała swojego skomplikowania na etapie kasacyjnym, co też zauważono w odpowiedzi na skargę. Uwzględniając zatem całość postępowania i dotychczasowe obciążenie skarżącego kosztami, obciążanie dalszymi kosztami uznano za nieuzasadnione.

as

